

Brottnám á blöðruhálskirtli

Blöðruhálskirtillinn er fjarlægður í skurðaðgerð með aðgerðarþjarka. Eitlar í grindarholi eru skoðaðir og ef til vill fjarlægðir. Í stöku tilfellum er notkun aðgerðarþjarka ekki möguleg og er þá gerð opin skurðaðgerð.

Blöðruhálskirtillinn umlykur blöðruhálsinn. Vegna nálægðar hans við mikilvæg líffæri svo sem þvagli, taugar til getnaðarlíms, æðar og endaparm, geta eftirfarandi fylgikvillar aðgerðar komið fram: Stinningarvandamál, þvagleki, blæðingar og áverki á endaparm.

Blóðþynningarlýf

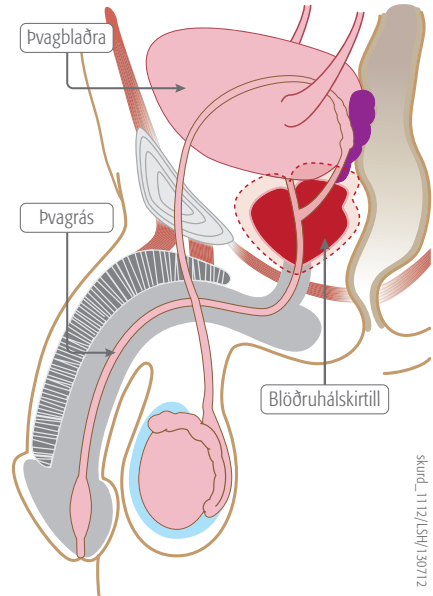
Hætta þarf að taka blóðþynningalyf fyrir aðgerðina, önnur en magnýl og hjartamagnýl, og er það gert í samráði við lækna þvafæra-skurðeildar.

Næring

Gott er að byggja líkamann upp fyrir aðgerðina með því að borða næringarríkan mat, taka inn vítamín og drekka orkuríka næringardrykki.

Tóbaksnotkun

Reykingar, nef- og munntóbaksnotkun hafa áhrif á bata eftir skurðaðgerð og geta seinkað því að sár grói og aukið hættu á fylgikvillum aðgerðar. Því er mikilvægt að hætta tóbaksnotkun 6-8 vikum fyrir aðgerð og vera tóbakslaus í að lágmarki tvær vikur eftir aðgerð. Þeir sem nota tóbak eru hvattir til að hætta og geta fengið aðstoð hjúkrunarfræðings og eftirfylgni í 12 mánuði eftir aðgerð hjá: „Ráðgjöf í reykbíndindi“. Starfsmaður spítalans hefur þá samband við ráðgjafarþjónustuna en eins má hringja í gjaldfrjálsa símanúmerið 800 6030. Einnig er bent á www.reyklaus.is.

Aðstæður heima

Ef þörf er á aðstoð eftir útskrift, er gott að huga að því fyrir eða strax við innlögn. Hjúkrunarfræðingar deildarinnar geta aðstoðað við að fá heimilishjálp og/eða heimahjúkrun.

Vinsamlega hafið fræðslufni og stundaskrá meðferðis í allar komur á spítalann.

Undirbúningur fyrir aðgerð

Undirbúningsviðtal á göngudeild þvagfæra 11A

Boðað er til undirbúningsviðtals nokkru fyrir áætlaðan aðgerðardag. Mikilvægt er að aðstandandi komi með í viðtalið. Hjúkrunarfræðingur veitir upplýsingar um þætti sem við koma aðgerðinni, svo sem umhirðu þvagleggs og fylgikvilla aðgerðar og úrræði við þeim. Sjúkraþjálfari kennir öndunar-, fóta- og grindarbotnsæfingar en þær eru mikilvægur þáttur í bataferlinu. Ráðlagt er að gera grindarbotnsæfingar fyrir innlögn en ekki má gera æfingarnar á meðan þvagleggur er til staðar. Sjúklingum og aðstandendum er velkomið að hringja á göngudeild þvagfæra 11A ef spurningar vakna.

Innskrift á innskriftarmiðstöð 10E

Þegar aðgerðardagur nálgast er sjúklingur boðaður í innskrift á innskriftarmiðstöð 10E í kjallara Landspítala við Hringbraut. Hafa skal með þvagsýni (morgunþvag) í sýnaglasí sem fæst í apótekum. Einnig skal hafa með öll lyf og fæðubótarefni sem tekin eru daglega eða lyfjakort. Á innskriftarmiðstöð fer fram viðtal við hjúkrunarfræðing, lækni þvagfæraskurðeildar og svæfingalækni. Spurt verður um heilsufar, gerð lækni skoðun og fræðsla veitt um undirbúning fyrir aðgerðina. Undirrita þarf samþykki fyrir aðgerð og svæfingu. Gera þarf ráð fyrir að innskriftin taki 2–3 klukkustundir.

Rannsóknir

Tekin eru blóðsýni, lungnamynd og hjartalínurit ef þörf er á.

Lyf og ofnæmi

Mikilvægt er að láta vita um ofnæmi fyrir lyfjum eða öðru. Svæfingalæknir ákveður hvaða lyf eigi að taka að morgni aðgerðardags.

Kostnaður

Fyrir þjónustuna á göngudeild þvagfæra og innskriftarmiðstöð þarf að greiða.

Kvöldið fyrir aðgerð

Blóðþynningarlyf

Blóðþynningarlyf er gefið með sprautu undir húð kvöldið fyrir aðgerð til að minnka hættu á blóðtappamyndun. Margir kjósa að gefa sér sprautuna sjálfir og fá þá leiðbeiningar um það í undirbúningsviðtali á 11A.

Fasta

Nauðsynlegt er að fasta fyrir aðgerð til að minnka hættu á fylgikvillum í tengslum við svæfingu. Löng fasta er þó ekki góð fyrir líkamann og fólk líður betur eftir aðgerð ef eftirfarandi leiðbeiningum er fylgt:

- Fá sér aukabita eða drykk áður en lagst er til svefnis kvöldið fyrir aðgerð.
- Ekki má borða mat síðustu 6 klst. fyrir komu á spítalann.
- Óhætt er að drekka tæra drykki (1-2 glös í senn) þar til 2 klst. eru í komu á spítalann. Tær drykkur er t.d. vatn, tær ávaxtasafi og mjólkurlaust kaffi og te.
- Þegar á spítalann er komið veitir starfsfólk upplýsingar um hvort og hve lengi megi drekka fram að aðgerð.
- Ekki má nota tóbak síðustu 2 klst. fyrir komu á spítalann.

Við innlögn á deild er gott að hafa með sér snyrtivörur, tannbursta, inniskó, þægileg föt eða slopp og afþreyingarefni. Nota má farsíma en stilla þarf á hljóðlausu hringingu.

Aðgerðardagur

Fara þarf í sturtu áður en komið er á spítalann. Fjarlægja þarf skartgrip, þrifa naflann með bómullarpinna, þvo vandlega undir forhúð án sápu og klæðast hreinum fötum. Ekki má nota húðkrem eða ilmfefni eftir sturtuna.

Mæta á dagdeild 13D á 3. hæð Landspítala við Hringbraut, að morgni aðgerðardags og hafa með öll lyf sem tekin eru daglega. Ekki má taka inn eigin lyf nema í samráði við lækni eða hjúkrunarfræðing.

Aðgerðin er gerð í svæfingu og tekur 1½–3 klukkustundir og hefur þvagfæraskurðlæknir samband við aðstandanda að henni lokinni. Óvæntar aðstæður geta valdið því að aðgerðartími breytist. Eftir aðgerð tekur við dvöl á vöknun þar sem fylgst er náið með líðan sjúklings í nokkra klukkustundir þar til hann fer á legudeild. Heimsóknir eru ekki leyfðar á vöknun, en nánustu aðstandendum er velkomnið að hringja.

Verkir

Búast má við að finna fyrir verkjum yfir skurðsvæði og upp í axlir. Einnig geta verið eymsli í liðum og vöðvum vegna legustellinga í aðgerðinni. Verkjalýf eru gefin á föstum tímum og eftir þörfum. Sjúklingur metur styrk verkja samkvæmt verkjakvarða þar sem 0 þýðir enginn verkur og 10 óbærilegur. Mikilvægt er að láta vita um verki. Markmið er að vera vel verkjastilltur, geta hreyft sig með góðu móti og andað djúpt. Þjúgur getur komið fram á augnlokum og andliti fyrst eftir aðgerð sem hverfur af sjálfu sér.

Enginn verkur	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gæti ekki verið verri
		Vægur		Talverður			Mikill			Mjög mikill		

Þvagleggur

Þvagleggur er settur í þvagblöðruna í aðgerðinni til að þvagrásin grói rétt og til að tæma þvagblöðruna. Daginn eftir aðgerð er settur nýr þvagpoki sem festur er á kálfa. Ekki má gera grindarbotnsæfingar meðan þvagleggur er til staðar. Þvagleggurinn er venjulega fjarlægður 5-7 dögum eftir aðgerð og því er farið heim með þvaglegg.

Skurðsár

Eftir aðgerð með aðgerðarþjarka eru fimm til sex skurðgöt á kvið. Þau eru saumuð með innri saumum sem eyðast og límplástrar yfir. Fyrir kemur að þjúgur safnast á pung, þá getur verið gott að vera í nærbuxum sem halda þétt að. Í einstaka tilfellum er sett drensanga sem liggur frá skurðsvæðinu til að hleypa út blóði og vökva sem safnast í sárabeð og er hún yfirleitt fjarlægð fyrir útskrift.

Öndun

Öndunaræfingar eru mikilvægar fyrir starfsemi hjarta og lungna og draga úr líkum á slímsöfnun í lungu og lungnabólgu.

Matur og drykkur

Gefinn er vökví í æð fyrst eftir aðgerð. Yfirleitt má fá fljótandi fæði að kvöldi aðgerðardags og almennt fæði daginn eftir.

Hægðir

Sumir finna fyrir ertingu í endaparmi fyrst eftir aðgerð sem getur lýst sér sem þörf til að losa hægðir. Mikilvægt er að halda hægðum mjúkum og koma í veg fyrir hægðatregðu til að minnka hættu á blæðingu frá aðgerðarsvæði. Gefin eru reglulega hægðalyf á spítalanum.

Hreyfing

Hreyfing er mikilvæg eftir aðgerð til að flýta fyrir bata og bæta starfsemi hjarta og lungna. Hún dregur úr líkum á fylgikvillum eins og blóðtappa eða lungnabólgu. Hreyfing eykur einnig maga- og þarmahreyfingar sem minnkar hættu á hægðatregðu. Best er að vera sem mest á fótum, ganga eða sitja í stól að minnsta kosti 4–6 sinnum á sólarhring. Ráðlagt er að sitja ekki lengi í stól í einu, fyrst um sinn, vegna hættu á bjúgsöfnun á aðgerðarsvæði.

Svefn

Ekki er óeðlilegt að svefnmynstur breytist, sérstaklega fyrstu dagana eftir aðgerð.

Andleg líðan

Búast má við breytingum á andlegri líðan í tengslum við veikindi. Starfsfólk er reiðubúið að ræða við sjúkling og fjölskyldu um líðan þeirra. Einnig er hægt að kalla til aðra fagaðila til stuðnings.

Fyrir útskrift þarf að vera búíð að fá:

- útskriftarfræðslu
- leiðbeiningar um meðhöndlun þvagleggs og þvagpoka
- rafrænan lyfseðil fyrir verkjalyfjum
- endurkomutíma á göngudeild þvagfæra 11A til að fjarlægja þvaglegg
- endurkomutíma hjá þvagfæraskurðlækni á göngudeild þvagfæra 11A

Útskrift

Útskrift er áætluð klukkan 14 daginn eftir aðgerð.

Símanúmer:

Göngudeild þvagfæra 11A

5437100

Skurðlækningadeild 13G

543 7360

Sjúklingum og aðstandendum er velkomið að hringja ef spurningar vakna.